

MEEQQAT TAMARMIK NALEQARPUP

ALLE BØRN
ER VÆRDIFULDE

Tamatta akisussaaffigaarput
Det er vores alles ansvar

MIO-P 2016-MIIT 2018-MUT ANGUNIAGAI SULINIUTAALU

IMARISAA

Aallaqqaasiut	3
Meeqqanut illersuisup MIO-llu tunngavii anguniagaalu	4
MIO kinaana	5
Sullitat	6
Inatsisitigut suliassat aaliangersarneqarsimasut	7
MIO-p takorluugaa	9
MIO-p suliassaa	9
Naleqartitat tunngaviillu	10
Naleqartitat meeqqat piginnaatsitaaffiinik suliaqarnermi	11
Pilersaarusiukkamik alaatsinaatassat pimoorullugulu anguniagassat 2016-2018	12
Ineriartornissamik ilikkagaqarnissamik, ilinniagaqarnissamillu pisinnaatitaaneq - suminggaaniilluunniit tunuliaqutaqaraluaraanni	13
Meeqqat atugaat - meeqqat angajoqqaallu tungaaniit isigalugit	14
Nunaqarfiit	15
Meeqqat inuusuttullu MIO-mik pisinnaatsitaaffitillu pillugit ilisimasaat	16
Naalackersuinikkut meeqqat pillugit innersuuttit 2016 & 2017	17
Piaartumik suliniuteqartarnerup isiginiarneqarnera - asanninneq silatuunngortisillunilu tatituunngortisisarpoq	18

AALLAQQAASIUT

Nuannaarutigeaara MIO-p ukiuni 2016 - 18-mi sulinissaminut pilersaarutaa saqqummiutissallugu.

2015-mi MIO-p meeqqat Kalaallit Nunaanni ikiorsigaasannginnerat illersugaannginnerallu oqallisigisassanngorlugu qaqissimavaa.

Isumaqarpunga meeqqat atugaasa pitsanngorsarneqarnissaata isiginiartuarnissaa suli pisariaqartinneqartoq. Taamaamat MIO-p suli annerusumik aaqqissuussamik nakkutiginiarpaa inatsiseqarneq atuutsitsinerlu Naalagaaffiit Peqatigiivisa Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillguigit Isumaqatigiissutaanut naleqqunnersoq.

Suleriusissatut pilersaarut aallaavigalugu anguniarneqarpoq Kalaallit Nunaanni meeqqat tamarmik sullinneqarnerisa pingaaruteqaqisup nangeqqinnissaa, suminngaaniilluunniit tunuliaqutaqaraluarpata, illersorneqarnissaq, inerikkiartorneq, aaliangeeqataasinnaatitaaneq akuutinneqarnerlu qulakkeerniarlugit.

Neriuppunga meeqqat pisinnaatitaaffiinik atugaannillu sulineq tapersorneqassasoq. Oqaasiinnaanngitsumik qanoq iliuuseqarnermilli. Tassaniippormi sunniuteqarnerpaaffiput. Meeqqat tamarmik naleqarput. Tamatta akisussaaffigivagut. Meeqqat oqallisigineqassanngillat, takuneqassapput tusarnaarneqarlutillu.

Aviâja Egede Lynge
Meeqqanik Illersuisoq

MEEQQANUT ILLERSUISUP MIO-LLU TUNNGAVII ANGUNIAGAALU

Kalaallit Nunaata pinngitsoorani pisussaaffigaa Naalagaaffiit Peqatigiivisa Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqtigiissutaa piviusunngortissallugu. Taamaammat MIO-p inatsiseqarneq atuutsitsinerlu pisussaaffimmut naapertuunnersut nakkutigaa, soorlu aamma MIO-p nunatsinni meeqqat atugaat nalilersortarai.

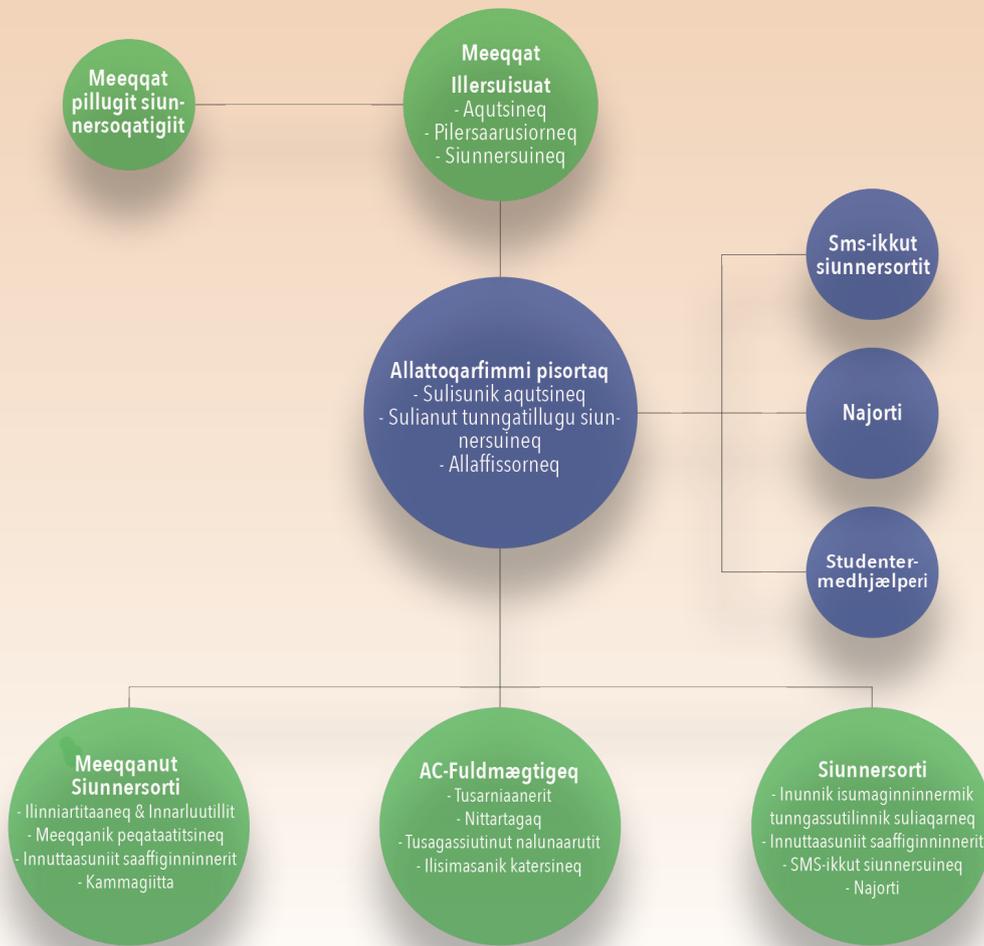
MIO-p Meeqqallu Illersuisuata suliassaminut tunngavii Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersu-isoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 22. novemberimeersumi aaliangersarneqarput. Inatsit ilusilerneqarsimavoq Naalagaaffiit Peqatigiivisa Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqtigiissutaa aallaavigalugu, suliffeqarfiullu siunertaraa meeqqat tamani privatimillu pisinnaatitaaffi soqutigisaallu siuarsassallugit, kiisalu meeqqat inuiaqatigiinni atugaat qaqqittassallugit paasisitsiniutigisassallugillu.

MIO-p pingaarnertut anguniagaata Naalagaaffiit Peqatigii visa Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqtigiissutaa aallaavigivaa, imatut imalik:

- Assigiinngisinneqannginnissamut assigiimmillu naleqartitaanissamut pisinnaatitaaffik
- Illersugaanissamut pisinnaatitaaffik
- Ineriartornissamut pisinnaatitaaffik
- Aalajangeeqataanissamut peqataanissamullu pisinnaatitaaffik MIO-p pingaarnertut anguniagai ullunnarni inatsisit pimoorullugulu anguniakkat aallaavigalugit piviusunngortinneqartarput.

MIO suliffeqarfiuvoq politikikkut sumulluunniit attuumasuteqanngitsoq.

MIO KINAANA

- Meeqqat Pisinnaatiaaffiinik Sullissivik ukuninga inuttaqarpoq Meeqqanik Illersuisoq, Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit kiisalu allattoqarfik. MIO suliffeqa rfiuvoq Namminersorlutik Oqartussat ataaniittoq poli tikkikkut attuumassuteqanngitsoq Meeqqanullu Illersu isumit siuttoqartoq.

MIO-p sulinera tunngaviusunut pingasunut agguataarneqarsinnaavoq:

1. Meeqqanut Illersuisoqarfik
2. Siunnersuineq ilitsersuinerlu
3. Ilisimasaqarfik

Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit assigiinngitsunik ilisimasalinnik katiterneqarsimavoq Meeqqallu Illersuisuannut ilisimasalittut siunnersortaalluni. Allattoqarfiup allaffissorneq suliaraa kiisalu Meeqqat Illersuisuannut Meeqqallu pillugit siunnersuisoqatigiinnut ilisimasalittut siunnersuisarluni.

MIO-p sinaakkuserneqarnerata periarfissippaatigut suliagut pilersaarusiorsinnaalersillugit nakkutiginnaalersillutalu meeqqat pisinnaatitaaffiisa ineriartortineqarnerisa piviusunngortinniarnerinut.

SULLITAT

MIO-p Meeqqallu Illersuisuata suliaa atitoqaaq inatsit nunap inuinit tamanut atuummat. Sullitat imatut immikkoortiterneqarsinnaapput.

Meeqqanut Illersuisoq MIO-lu ilisimasalittut siunnersuillutillu ilitsersuisarput meeqqat pisinnaatitaaffii maalaarfiusinnaasullu pillugit apeqqutinut makkununga tunngassuteqartunut:

- Meeqqanut
- Atorfeqarfinnut inuinnarnullu

Meeqqat Illersuisuata MIO-llu meeqqat atugaat ilisimatitsisutigisarpaat, taakkua pillugit oqallisissiorlutik meeqqanullu illersuisarlutik. Taakkua avataasigut MIO suliniuteqarpoq meeqqat oqalliseqataanissaannut periafissinniarlugit inuiaqatigiit siuariartornerannut sunniuteqaqataalersillugit.

Meeqqanut Illersuisoq MIO-lu siunnersuuteqartarput suliniutissanik meeqqat inatsisitigut innarlitsaalineqarnerinik

nukittorsaataasinnaasunik, saqitsaannernut kiisalu meeqqat inuiaqatigiillu akornanni aaqqiissutaasinnaasunik pitsaalisinnaasunillu suliniuteqartarluni.

Meeqqanut Illersuisoq MIO-lu meeqqat atugaannik katerisarpur, ineriartortitsisarpur paasissutissiisarlutillu, soorlu ilaqutarinnermut, inooqatigiinnermut, peqqinnermut, atuarnernut najugaqarnermullu tunngasunik.

Meeqqanut Illersuisoq MIO-lu tusarniaaffigineqartarput inatsisiliulernerni allanullu meeqqat atugaannut pisinnaatitaaffinullu pingaaruteqartunik tunngasunik.

Inatsisartut, Naalackersuisut allallu suliffeqarfiit tamanut sullissisut Meeqqanut Illersuisumit siunnersorneqarsinnaapput apeqqutinut nalignnaasunut meeqqat atugaannut pingaaruteqartunut.

- Meeqqat inuusuttullu
0-18 ukiullit

- Meeqqanut attuumas-
suteqartut tamaasa, ilan-
gullugit angajoqqaat,
politikerit kiisalu meeq-
qanut sullissisut

INATSIITIGUT SULIASSAT AALIANGERSARNEQARSIMASUT

Allattoqarfimmi inatsisitigut suliassat aaliangersarneqarsimasut paasissutissiissutiginiarlugit pingaaruteqarnerpaat naatsumik uani allaaserineqarput.

Innuttaasunit saaffiginninnerit siunnersorneqarnissaq tunaartaralugu meeqqat pisinnaatitaaffi, maalaarfiusinnaasut saaffiginniffissallu eqqortut pillugit pingaarnertut Meeqqat Illersuisuannit kiisalu allattoqarfimmi sulisunit marlunnit (immikkut ilisimasaqarneq aallaavigalugu agguarneqarsimasut) suliarineqartarput. Innuttaasunit saaffiginninnerit malitsigisaannik kommunit qullersaqarfiillu annertungaatsi-artumik attavigineqartarput.

Siunnersuineq meeqqanut sullissisunit suleqatillu allat saaffiginninnerinut atatillugu.

Meeqqat inuiaqatigiinni pisinnaatitaaffii atugaallu pillugit siunnersuineq. Tamanna ilaatigut tusarniaanernut akissuteqarnikkut piviusunngortinneqartarpoq.

Meeqqat pisinnaatitaaffii MIO-lu pillugit atortussanik suli-aqarneq (ukiumoortumik nalunaarusiat, ilinniartitsinermut atortussiat, quppersakat, plakatit, atuakkat, il.i.).

Soqutigisaqatigiit suleqatillu ataatsimeeqatigisarneri suleqatigiiffinni assigiinngitsuni peqataaneq meeqqat pisinnaatitaaffiisa atugaasalu isigineqarnerunegarnissaat tunaartaralugu.

Meeqqat atugaasa malinnaaffigineqarneri, taassumalu iluani aaliangersimasumik qulequtaqarluni sulianik allaaserinninneq, ilisimasanik pigineqareersunik aaqqissuussineq kiisalu misissuinerik nalunaarusiornernillu nutaanik aallartitsineq. Nakkutilliinermut atatillugu sulisut Inatsisartut

ataatsimiinneranni peqataasarput, Kalaallit Nunaata iluani angalanerni (meeqqat atugaat pillugit meeqqat inersimasulu oqaloqatigineqarnissaat tunaartaralugu), kiisalu Ombudsmandi suleqatigalugu nakkutilliineq.

Meeqqanut ilisimasanik ingerlatitseqqinneq. Taanna suliaq ataatsimiinnerni, ataatsimeersuarnerni assersuutigalugulu ilinniarfinni kommuninilu piviusunngortinneqartarpoq. Oqallinnermik pilersitsineq meeqqallu illersornissaat. Suliasaq taanna Meeqqat Illersuisuanniinneruvoq.

Meeqqanik peqataatitsineq. Taanna piviusunngortinneqartarpoq assersuutigalugu meeqqanik oqaloqateqarnermi, meeqqat sassartitaanni misissuineri kiisalu immikkut paasisimasalinni.

Angalasarneq suleqatigisanut imaluunniit allanut meeqqanut inuusuttunullu soqutigisaqatigiinnut attuumassutilinut tunngatillugu.

Meeqqat Illersuisuannik Meeqqallu pillugit siunnersuisunut kiffartuussineq kiisalu allaffissorneq aningaasanillu aqutsineq.

Taakkua avataasigut aamma MIO arlalinnik aaliangersimasunik suliaqarpoq, ilaatigut SMS-ikkut 1899-ikkut siunnersuineq, Najorti kiisalu Kammagiitta.

MIO-P TAKORLUUGAA

Kalaallit Nunaata Naalagaaffiit Peqatigiivisa Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissutaa piviusunngortissagaa.

MIO-P SULIASSAA

MIO-p - Kalaallit Nunaani Meeqqat Pisinnaatitaaffiinik Sullis-sivik-up suliasarivaa:

- Meeqqat tamarmik pisinnaatitaaffiisa MIO-p Meeqqanullu Isumaqatigiissutsip qulakkiissavaa. Meeqqat pisinnaatitaaffii siuarsassagai illersorlugillu.
- Nakkutigissagaa illersorlugulu meeqqanut tamanut inatsis-eqarmat, sinaakkuteqarmat piviusunngortinnissaannullu suliniartoqarmat pisinnaatitaaffiinik tamanik ikorfertuisunik.
- Ilisimalersitsinissaq meeqqat atugaannik.
- Meeqqat pisinnaatitaaffiinut tunngatillugu siunnersuinis-saq ilitsersuinissarlu.

NALEQARTITAT TUNNGAVILLU

Tunngaviit

1. Meeqqat MIO-p sulineranut akuutinneqassapput
2. MIO Meeqqat naligalugit sullissivoq
3. Tatiginassuseq
4. Ataqqinassuseq
5. Assigiinngisinneqannginnissaq
assigiimmillu naleqartitaaneq
6. Inuunermut inissisimaffimmullu
akisussaaffimmik tiguisinnaalerneq
7. Peqataatitsineq
8. Suliamut ilisimasaqarluarneq
9. Suliaq piviusunut tunngaveqassaaq

NALEQARTITAT MEEQQAT PISINNAATITAAFFIINIK SULIAQARNEMI

Meeqqat isaanniit

- Meeqqat inuunerat paasineqassaaq inerisimanerat ineriartornerallu aallaavigalugu.
- Peqataatitsinikkut paasisat nalunaarsukkallu MIO-p meeqqat pisinnaatitaaffiinik sulinerani tunngaviupput.
- Meeqqat inooqataanerminni inissisimanerat, kulturikkut, aningaasaqarnikkut innuttaasunilu assigiinngissusaat apeqqutaatinnegartassaaq, aam ma nalunaarsukkanik katersinerni tamani, misissu inerni oqaaseqarnenilu.

Meeqqat atugarissaarnerat ineriartornerallu

- Atugarissaarneq ineriartornerlu ataatsimut isiginnineq aallaavigalugu isigineqartassaaq.

Meeqqamut pitsaanerpaaq

- Sulinerni tamani MIO kajumissarivoq meeqqat tapersorsorneqassasut pitsaanerpaamik timikkut, tarnikkut inooqatigiinnermullu tunngaveqarniasammata inuunerat pitsaasumut.

Meeqqanut isiginneriaaseq

- Meeqqat tamarmik naleqarput naligiillutillu
- Meeqqat inersimasutulli naleqartigipput
- Meeqqat meeraanermut ilisimasaqarnerpaapput
- Meeqqat tusarneqartassapput apeqqutini immiinnut tunngasuni. Peqataatinnegassapput ukiui inerisimanerilu naapertorlugit
- Inersimasut akisussaaffigaat meeqqat toqqissimanartumik avatangiiseqarlutik, asanninneqartumik, killiliiffigineqartumillu peroriartornissaat
- Meeqqat pisariaqartitaa tamatigut salliusarpoq
- Meeqqat tamarmik qanilaarnermik, akuersaartumik pimoorussisumillu naapinneqassapput.

PILERSAARUSIUKKAMIK ALAATSINAATASSAT PIMOORULLUGULU ANGUNIAGASSAT 2016-2018

Meeqqat Illersuisuata Meeqqallu pillugit siunnersuisoqatigiit aaliangiussimavaat 2016-2018-imi anguniakkatut pingaarnerit aaliangersimasumik qulequtakkaarlugit sammisaqartitsisarluunilu anguniarneqassasut ukunani pilersaarusiukkamik alaatsinaatassat pimoorullugulu anguniagassat iluanni.

- Ineriartornissamik, ilikkagaqarnissamik, ilinniagaqarnissamillu pisinnaatitaaneq – suminngaaniilluunniit tunuliaqutaqaraluaanni – inatsimmiit piviusumut
- Meeqqat atugaat – meeqqat angajoqqaallu isaanniit
- Nunaqarfiit
- Meeqqat inuusuttullu MIO-mik pisinnaatitaaffimminillu ilisimasaqarnerat
- Meeqqanut politikikkut innersuussat 2016 aamma 2017
- Suliniuteqajaartarneq qitiutillugu – asanninneq silatuunngortitsillunilu tatituunngortitsisarpoq

INERIARTORNISSAMIK, ILIKKAGAQARNISSAMIK, ILINNIAGAQARNISSAMILLU PISINNAATITAANEQ - SUMINNGAANIILLUUNNIIT TUNULIAQUTAQARALUARA- ANNI

Ilinniagaqarneq pisinnaatitaaffiinnaangilaq pingaaruteqarlunili meeqqat inuusuttullu ineriartornissaat qulakkiissagaanni, soorlu aamma ilinniagaqarnerup inuiaqatigiit peqqissuunerat imminnullu napatissinnaanerit qulakkeertaraa.

Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu ilarujussui "ingerlariaqqinngitsoortut"-tut (63,5 %) inissittarput. Meeqqat taakkua ilinniagaqalernerq ajorput, aarlerinartorujussuulunilu avissaaquttut inuulernissaat. Ilinniagaqannginnek inuiaqatigiinnut akisuinnangilaq, inuusuttumulli aamma annertuumik ajortumik kinguneqarsinnaalluni.

MIO isumaqarpoq meeqqat inuusuttullu ilinniagaqanngitsut isiginiarneqartariaqartut paasinialugulu suut inuttut tunuli-aqutaanersut ilinniarfinni ingerlaqqinngitsoornerannut.

Tamanna meeqqat peqataatinneqarnerat aallaavigalugulu pisariaqarpoq, qulaajarnialugulu suut pisariaqarnerisut ineriartornerat, ilikkarnerat ilinniagaqarnerallu nukittorsarneqassappat - suminngaaneernerat apeqqutaatinnagu.

Misissuinissamut pisariaqartitsisoqarpoq ukununga tunngasunik:

- Meeqqat pisinnaatitaaffiinnut tunngasoq
- Inuusuttut namminnek inissisimanertik qanoq isiginerat sunalu nassuiaatiginerat sooq ilinniagaqarnermut ingerlariaqqissimanerminnut imaluunniit ingerlariaqqinngitsoornerminnut.
- Suut inuttut pissutaanersut ilikkangitsoornermut suullu sunniutaasimanersut ilinniarfinnut ingerlaqqinngitsoornermut imaluunnuut uniinnarnermut.

Siunertaq

Siunertaavoq meeqqat inuusuttullu ilinniagaqanngitsoortut isiginiarneqarnissaat, ilisimasaqarnerulernissaq paasininnerulernissarlu inuusuttuunerup silarsuaanik, inuttullu sunniutit suut tunuliaqutaanersut. Tamanna sakkusanut tikkuasinnaavoq tunaartaqarluartumik iliuuseqarnissamut, ilinniagaqarnissamut Kalaallit Nunaanni periarfissap assiginninnerujussua akiorniarlugu.

Suleriaaseq

- Ilisimatussutsikkut misissuineq (paasissutissat amerlassutsimut pitsaassutsimullu tunngasut), kiisalu meeqqat sassartitaannik oqallitsitsinermik misissuineq
- Sullitat: Meeqqat Atuarfianni atuartut annerit (13-15 ukiullit) ingerlariaqqinngitsoortullu (15-18 ukiullit)
- Qulaajarneqassaaq:
- Kikkuuneri taassumalu iluani inooqataanermut, kulturikkut aningaasaqarnermullu inissisimaffiat
- Inuttut sunniutit suut peqqutaanersut
- Meeqqat inuusuttullu sianissutsikkut peqqissusaat taannalu qanoq ilinniagaqarnissaannut sunniut-eqartarnerisooq
- Meeqqat inuusuttullu ajornartorsiut qanoq isiginerat. Namminnek qanoq isumaqarpat suut peqqutaanersut?

MEEQQAT ATUGAAT - MEEQQAT ANGAJO- QQAALLU TUNGAAN- NIIT ISIGALUGIT

MIO-p inatsisitigut suliassaasa pingaarutillit ilagaat meeqqat inuusuttullu atugaat nakkutigissallugit, oqallisissanngorlug-illu inuiaqatigiinnut saqqummiutissallugit. Taamaamat MIO-p pilersaarusiorpaa piffissami 2016-18-imi nunami angalanissaq paasisutissanik katersineq tunaartarlugu, aammali suliassaq suliffimmittoq ilitersuineq siunnersuinerlu isumagiarlugu.

MIO-p tunngaviisa pingaarnerpaat ilagaat meeqqat inuusuttullu peqataatinneqarnissaat, taamaammallu Kalaallit Nunaanni angalanissaq meeqqanik inuusuttunillu atugaannik pillugit oqaloqatiginninnissaq pingaartippaa. Angalanernut taakkununga atatillugu angajoqqaanit meeqqanillu sullis-sisunit meeqqat inuusuttullu atugaannik paasisutissanik pingaarutilinnik katersisoqassaaq.

MIO sineriammi angalanermini meeqqat inersimasullu atugaannik, meeqqat inersimasullu tungaanniit paasisutis-sanik, paasisaqassaaq, taakkunungalugu meeqqat pisinnaati-taaffiinik siunnersuillunilu ilitersuissalluni. MIO-p tassani paasisat aallaavigalugit meeqqat atugaat saqqummiutis-saavai.

Siunertaq

Tassa angalanerit taakkua siunertarissavaat meeqqat, inu-usuttut angajoqqaallu pisinnaatitaaffimminnik ilitersorn-eqarsinnaanerminnillu paasisaqarnerulernissaat, ilitersuis-sallutillu isumaqarpata pisinnaatitaaffitik innarlerneqartut, aammali ilisimasaqarnerulernissaq MIO-p meeqqat

pininnaatitaaffiinik sullissinera nukittorsarniarlugu. Angalanermit tunaartap MIO-p pingaarnertut anguniagai aallaavigissavai, tassaasut ineriartornissamat qulakkeer-ineq ilinniagaqarneq aqqutigalugu, ilinniartinnut isersin-naanerup qulakkeernissa suminganeeraluaraannilluunniit kiisalu akuutitsinerup naligiinnerullu qulakkeernissaa.

Fokus ved de planlagte rejser vil ligge op ad MIO's over-ordnede mål, som er at sikre udvikling gennem retten til uddannelse, sikre lige adgang uanset bosted, samt styrke medinddragelse og ligeværd.

Angalanissatut pilersaarutit

- Kujataa nunaqarfiillu – upernaq / aasaq 2016
- Qasigiannugit – august 2016
- Qaanaaq nunaqarfiillu – ukiaq 2016
- Qeqqata Kommunia – upernaq 2017
- Tunu – september 2017

Suleriaaseq

- Meeqqat pisinnaatitaaffi pillugit ilinniartitsineq
- Naliginnaasumik meeqqat atugaannik nakkutilliineq
- Ilaqutariinni meerarsialinnik kiisalu ulloq unnuarlugu paaqqinnittarfinnik apersuineq
- Inuttaasunik oqaloqatiginninneq, taassumalu iluani ilitersuineq siunnersuinerlu.

NUNAQARFIIT

Naalagaaffiit Peqatigiivisa Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit lsumaqtigiissutaa malillugu meeqqat tamarmik, tunuliaq-tartik suminggaaneernertillu apeqqutaatinnagu, pisinnaati-taaffeqarput illersorneqarnissaminut, ineriartornissaminut akuutinneqarnissaminnullu. Nunap isorartunerujussuata kiisalu inooqataanermut kulturikkullu assigiinngissuteqarnerata meeqqanut pisinnaatitaaffiit piviusunngortinniarnissaat unamminartoqartipaa.

Taamaammat MIO-p ukiuni tulliuuttuni marlunni Kalaallit Nunaanni nunaqarfiit elevhjemmillu immikkut ittumik samminiarpai, makkua aallaavigalugit:

- Illersorneqarnisaaq
- Ineriartorneq
- Peqataatitsineq
- Nakkutiginninneq

Siunertaq

Immikkut anguniangaavoq Kalaallit Nunaanni nunaqarfinni meeqqat atugaasa erseqqissarneqarnissaat, ilaatigut makkua aallaavigalugit:

- Meeqqat inuusuttullu naliginnaasumik qanoq inneri.
- Ilaqutariinnerup iluani pissutsit inatsiseqarneq atuutsitsinerlu aallaavigalugit suut unamminarpat, taassumalu iluani meerarsiaqarneq, meeqqat tunissutisiat kinaassutsimullu sunniutaat.

- Maalaarnissamut nalunaaruteqarnissamullu paasin iaaffissatut periarfissat qanoq ippat.
- Suut ilaqutariinnermut ikorfertuutissatut pigineqarpat meeqqanut elevhjemminut inissineqarsimasunut. Meeqqat inooqataanikkut kulturikkullu assigiinngissutaat illoqarfimmu nuunnermi sutigut tapersorsorneqarpat.

Suleriaaseq

Nakkutillineq pissaaq nunaqarfinnut tikeraarnikkut, taassumalu iluani elevhjemminut kiisalu ulloq unnuarlu meeqqanut paaqqinniffinnut pulaarnikkut.

MEEQQAT INUUSUT- TULLU MIO-MIK PISINNAATITAAF- FITILLU PILLUGIT ILISIMASAAT

Pingaaruteqarpoq meeqqat inuusuttullu MIO-mik ilisimasaqarnissaat, sumut MIO atorneqarsinnaasoq kiisalu qanoq ilillutik siunnersorneqarnissaq ilitersorneqarnissarlu, pisinnaatitaaffitik aallaavigalugit, pissarsiarinnaanerlugit. Paasinarsimavoq meeqqanik inuusuttunillu pisinnaatitaaffii pillugit attaveqarniarneq ajornakusoortoq MIO assersuutigalugu atuarfimmut takkulluni saqqummiisimangikkaangat.

Taamaamat MIO-p nalinnaasumik meeqqanik inuusuttunillu oqaloqateqartarneq nukittorsarniarpa oqaloqatiginittarfiit eqimattakkaat attaveqaatillu sullitanut naleqquttut aqqutigalugit, assersuutigalugu internet aqqutigalugu inoqatinut attaveqaatit filmiiallu naatsukullaat.

MIO-p kissaatigaa meeqqat inuusuttullu peqataatinneqarnerat nukittorsarneqassasoq MIO-mik pisinnaatitaaffiminillu ilisimasaqarnerulernissaat anguniarlugu.

Siunertaq

Anguniagaavoq qulakkiissallugu meeqqat tamarmik pisinnaatitaaffitik paasisimassagaat, sumut atornissaat, qanoq iliuusissartik kiisalu qulakkiissallugu meeqqat tamarmik nalussanngikkaat MIO-p Meeqqallu Illersuisuata atorfia sunaanersoq.

Suleriaaseq

Meeqqanut inuusuttunullu avammut attaveqartartussamik piffissami aaliangersimasumi aaliangersimasumillu qulequtaqartumik sulisussamik atorfinitsisoqassaaq, makkuninnga suliaqartussamik:

- Meeqqat Illersuisuannik siunnersuisussanik pilersitsineq, meeqqat inuusuttullu isaanniit aallaavilinnik Meeqqat Illersuisuannik siunnersuisussanik.

- 8. aamma 9. klassinik unammisitsineq qanoq ilillutik peqataatinneqarnerusinnaanerminnik imaluunniit akuutinneqarsinnaanerunerannik imalimmik.
- Eqimattamik pilersitsineq meeqqanik ilisimasalinnik ilaasortalimmik
- MIO-mik Internet aqqutigalugu inoqatinut attaveqaani ersarinnerulersitsineq taannalu aqqutigalugu inuusuttunik oqaloqatiginnissinnaanermik periarfissiineq. Assersuutigalugu Facebook-imi videoliornikkut.
- Pisinnaatitaaffii pillugit erinarsuusiaq Simon Lyngemit
- Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit eqeersaaneq – meeqqanut naleqquttumik. TV-kkut isiginnaagassiat naatsut assigiinngitsunik qulequtallit meeqqat inuusuttullu isaanniit tulluurtunik imallit. Soorlu assersuutigalugu meeqqat innarluutillit, meeqqat kulturikkut assigiinngitsunik tunuliaqutallit, inuusuttut inuusuttunit allanit nuannaartunartut silarsuuannik qanoq innerannillu takutitsisut. Aamma meeraasinnaapput inersimasunut oqaluttuurtut qanoq peqataatinneqarusunnerlutik imaluunniit pisinnaatitaaffii qanorpiaq paasisariaqarnerut.
- KNR-ikkut radiokkut TV-kkullu oqaallisissiat meeqqanik inuusuttunilluunniit imaluunniit meeqqanut inuusuttunullu suliat.
- Eqqumiitsuliortut inuusuttut qaaqquneqarsinnaapput, inuusuttut ilinniagaqartut, allalluunniit isumassarsianik tunisisinnaasut ullutsinni meeqqanut inuusuttunullu tulluuttunik.
- Atuagaq Kalaallit Nunaannut meeqqallu ilikkartarnerannut paasinittarnerannullu tulluarsagaq.

NAALAKKERSUINIKKUT MEEQQAT PILLUGIT INNERSUUSSUTIT 2016 AAMMA 2017

Politikkikkut meeqqat pillugit innersuussutit Kalaallit Nunaanni meeqqat pisinnaatitaaffii nukittorsassavaat.

Siunertaq

Siunertarineqarpoq quppersakkamik, qulequtakkaarlugit immikkoortitikkanik imalimmik, saqqummersitsinissaq, suliniutinik innersuussutinik meeqqat pisinnaatitaaffiinik qulakkerinisamat imalimmik, politikkerinut ingerlatsivinnut allanullu tamanut takutitassiuisussamik.

Taamaaliornerup meeqqat pisinnaatitaaffiinik atugaannillu iliuusissanik innersuussutinillu tunn-gavilersuineq iluaqusersinnaavaa, inuit pisinnaatitaaffiinik suliniaqatigiiffiit innersuussutaannut aallaaveqartumik, misissuinerit ilisimasalluunniit allat MIO-mit katersorneqarsimasut ilaatigut nalunaarusiap innersuussutai: "Nunarsuaq tamakkerlugu isumaqatigiissutaasimasut Kalaallit Nunaanni meeqqap pisinnaatitaaffiinut sunniutaat" Thomas Trier Hansen-imit, kiisalu eqqartuus-siviit innersuussutaat. Ilaatigut ukua:

- Meeqqanut Inatsisip 1963-imeersup naleqqussarnissaa
- Kommunip sullissinerata sivisunerpaaffilernissaa (sullissisut ataasiakkaat qassinik suliassaqartarnersut qiviallaallugit).

PIAARTUMIK SULINIUTEQARTARNERUP ISIGINIARNEQARNERA - ASANNINNEQ SILATUUNNGORTITSILLUNILU TATITUUNNGORTITSISARPOQ

Naartunerup nalaa, naartusulerineq ernissusiornerlu kiisalu meeraaraaneq meeqqat alliarortnerannut ineriartornerannullu pingaaruteqartorujussuuvog assersuutigalugulu Namminersorlutik Oqartussat kommunillu suliniuteqareerput taakkununga tunngasunik. Taamaakkaluortoq suli pisariaqartitsisoqarpoq isiginiarnerata qulakkeernissaa meeqqat ataasiakkaat inuunermi aallartilluarnissaat qulakkeerniarlugu asanninnermik, toqqissisimanermik ingerlaavarnemillu tunngaveqartumik.

Kalaallit Nunaanni arlalinnik meerartaqarpugut taakku pisariaqartitaannik qanimut pingaarutilmillu isumassu-isoqanngitsunik, taassumalu malittaannik inoqatinut ataqateqarnermut kingunerlutsitsisunik, soorlu imminnut, inunntu allanut isumassuisut qaninnerit avataasigut attaveqarnermi, killilersinnaassuseqanngitsunik, paasinnissinnaanermut inerikkiartornerminni ajornartorsiuteqartunik imaluunniit kingusinnerusukkut tarnikut nappaateqalersunik. Assersuutigalugu meeraasinnaapput angerlarsimaffimmiit qimagutitat imaluunniit meeqqat angajoqqaani angajoqqaajunermut, soorlu atornerluineq pissutigalugu, piginnaaneqanngitsuni peroriartortut.

Misissuinerit takutippaat Kalaallit Nunaanni meeqqat 10 %-ii tarnimikkut inooqataanermikkullu ajornartorsiuteqartut, missingersorneqarporlu kalaallit meerartaasa 27 %-ii anertunerusumik annertuumilluunniit sumiginnagaanermik atugaqartinneqartut (Christensen allallu 2008).

Taamaammat pingaaruteqarpoq, meeqqat maluginiarneqarnerunissaat, sullissisuniinnaangitsoq, kisiannili susassaqrunit tamanit meeqqamik naapitsisunit.

Anguniagaq

MIO-p suli pisariaqartutut isigaa meeqqat inuunertik pitsaasumik ineriartorfiusumillu aallartitarnissaasa qulakkeernissaa piffissamilu aggersumi oqallinnikkut paasisitsiniaanikkullu makkua pingaaruteqassusaat erseqqissarniarpai:

- Tamani susassaqarfinni pasitsaassaqaraanni atugarliortoqartoq erngerluni nalunaarusiortoqartassasoq
- Qulakkeerneqassasoq piaartumik qanoq iliuuseqartar-nissaq ikiorsiisarnissarlu ilaqutariinni angajoqqaat ajornartorsiuteqarfiini, aaliangiisinnaatitaasullu erngerlutik qanoq iliuuseqartassasut atugarliortoqarneranik pasitsaassaqarnermi siullermi.

- Qulakkeerneqassasoq piaartumik qanoq iliuuseqar-nissaq, angajoqqaat angajoqqaatut piginnaaneqan-gippata, meerarlu inissinneqassasoq aalajaatsuni toqqissisimanartunilu isumassuisinnaasuni arlaqan-ngitsuni aaliangersimasuni
- Qulakkeerneqassasoq isumassuisut assersuutigalugu angajoqqaarsiat naammaginantumik ilisimasaqas-sut piginnaaneqarlutillu isumassuinissaminut asser-suutigalugu meeqqamut attaveqarnerminut innarlerneqarsimasumut
- Qulakkeerneqassasoq meeqqap ilaqtaminut attaveqar-nini attaiinnassagaa, taamaaliornissamut akornutissaqanngippat
- Sulinermi atortussiortoqassasoq meeqqanut tunng asunik sullissinermi piaartumik qanoq iliuuseqartar-nissamut atugassanik

Suleriaaseq

- Tusagassiutitigut ilanngutassiineq
- Naatsunik ilitersuisulerluni filmiliorneq inuunerup toqqissisimanartumik aallartinnissaata kiisalu meeqqap ineriartornissaanut atugarissaarnissaanullu pingaaruteqassusiannik imalimmik
- Radiomi TV-milu oqallinnermut aallakaatitassiani peqataaneq

TITARTAAFFISSAQ:

